

Firma Archeologiczna „BARD”
Bożena Marczyk-Chojnacka
Ul. Nawojowska 316
33-300 Nowy Sącz
tel. 608 86 39 39
email: firmaarcheologicznabard@gmail.com

Kraków 08.09.2024

PROGRAM PLANOWANYCH BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH

W związku z inwestycją „Budowa obiektów małej architektury: kapliczki (rekonstrukcja kapliczki,okołu), budowa krzyża, budowa postumentów pod rzeźby, utwardzenie terenu, budowa murków obrysu kościoła orazokołu wraz z siedziskami” wykonane zostaną badania archeologiczne w obrębie planowanej inwestycji, w formie stałego nadzoru. Dokładne dane miejsca prowadzenia badań archeologicznych: miejscowość: Łososina Dolna 80, Parafia Rzymsko – Katolicka pw. Św. Piotra i Pawła, województwo: małopolskie, powiat: nowosądecki, gmina: Łososina Dolna, dz. ewid. 444/2, 420/30. Współrzędne geodezyjne miejsca badań: 49.740906, 20.622998; 49°44'27.3"N 20°37'22.8"E

Inwestycja znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej – wpis do rejestru zabytków Ks. A-23 – zakres oznaczony w MPZP Łososina Dolna.. Teren działki podlega przepisom ustawie o ochronie dóbr kultury oraz ochronie konserwatorskiej na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. 2022 r. poz. 840). W związku z tym wszystkie prace ziemne, związane z inwestycją odbywać się będą pod nadzorem archeologicznym.

Na terenie mającej się odbyć inwestycji do roku 2003 znajdował się drewniany kościół. Kościół zbudowano w 1739-40 r., staraniem ówczesnego proboszcza, ks. Piotra Przeborskiego. Pierwszy kościół w Jakubkowicach (dzisiejsza Łososina Dolna) powstał już w 1325 r., z fundacji królowej Jadwigi. Zbudowany z drewna, pokryty gontem, z ustawioną stożkowo wieżą stał na niewielkim wzniesieniu w północnej części miejscowości (do dziś stoi tam kaplica z 1883 r.). Na początku XVIII w. – co wiadomo z dokumentów wizytacyjnych z 1728 r. – kościół był bardzo zniszczony. Wizytator nakazał natychmiast wyremontować świątynię, w czym przeszkodziły jednak brak pieniędzy i zawirowania historyczne. Kościółek uległ zniszczeniu i trzeba go było rozebrać.

Kościół z XVIII w to jednonawowy, zbudowany z drewna modrzewiowego, o konstrukcji zrębowej, oszalowany. Prostokątne prezbiterium zamknięte ścianą prostą, co jest rzadkością wśród kościółków małopolskich. Wokół prezbiterium i nawy znajdują się częściowo oszalowane soboty – niskie podcienia wsparte na słupach i przykryte jednospadowym dachem. Dach nad kościółkiem dwuspadowy, kryty niegdyś gontem, a od pocz. XX w. - blachą. Ciekawostką są zaczepy - dawny element konstrukcyjny, stosowany głównie w XV w. - w miejscu połączenia ścian z dachem. Od strony zachodniej kwadratowa wieża, dobudowana w 2. poł. XVIII w., o konstrukcji słupowej, zwieńczona baniastym hełmem z latarnią, makowniczką i kutym krzyżem. Pierwotnie kościółek otaczał kamienny mur z 1847 r., z bramami i pięcioma kaplicami. W październiku 2003 r. kościół został rozebrany i przewieziony do Sądeckiego Parku Etnograficznego. Prace rekonstrukcyjne i konserwatorskie trwały do 2008 roku. Dziś co roku w Sądeckim Parku Etnograficznym organizowany jest odpust, przypadający w dniu Święta Piotra i Pawła. Mszy św. odprawionej w zabytkowej świątyni towarzyszy kiermasz tradycyjnego rzemiosła i sztuki ludowej, jak również gry i zabawy odpustowe.

Największą powierzchnię ok. 3 arów obejmą prace ziemne, związane z zaznaczeniem w terenie murów fundamentowych przeniesionego kościoła. Po obrysie fundamentów budowli obszar zostanie odhumusowany i pogłębiony do projektowanej rzędnej (przewidziana głębokość to ok. 120 cm od p. p. t.). Zważywszy na charakter miejsca nie wykluczone jest natrafienie podczas prac na starsze pochówki ludzkie bądź luźne szczątki kostne. Przy starych kościołach do 2 poł. XVIII w funkcjonowały regularne cmentarze. W sytuacji natrafienia na starsze pochówki wykonana zostanie eksploracja szczątków kostnych, następnie analiza antropologiczna oraz powtórny pochówek na miejscowym cmentarzu. Regularne, nienaruszone pochówki zostaną zadokumentowane.

Pozostałe prace ziemne, związane są z rekonstrukcją kapliczki, budową krzyża, postumentów pod rzeźby oraz okółu wraz z siedziskami. Maksymalna projektowana głębokość pod fundamenty, zakłada obniżenie terenu do 120 cm. .

W sytuacji natrafienia na nawarstwienia kulturowe lub obiekty archeologiczne przeprowadzone zostaną badania archeologiczne metodą wykopaliskową. W świetle dotychczasowej wiedzy na temat zabytku archeologicznego ewentualnie wystąpić mogą zabytki nieruchome, tj. obiekty archeologiczne lub zabytki ruchome, tj. materiał ceramiczny, przedmioty metalowe, brązowe, krzemienie, itp., jak również pozostałości starszej architektury.

Ewentualne nawarstwienia kulturowe lub obiekty archeologiczne poddane zostaną badaniom archeologicznym metodą wykopaliskową. W obrębie wykopu prace prowadzone będą warstwami mechanicznymi o miąższości od 20 - 30 cm, natomiast w przypadku obiektów archeologicznych warstwami o miąższości ok. 10-20 cm, po wcześniejszym założeniu cięć profilowych.

Zadokumentowane zostaną rzuty poziome oraz pionowe, w celu przedstawienia sytuacji stratygraficznej dokumentowanych obiektów oraz ewentualnych nawarstwień kulturowych.

Zabytki ruchome dokumentowane będą z poszczególnych metrów, z określeniem głębokości oraz podaniem nr warstwy, w której zabytek zalegał. W sytuacji wystąpienia zabytku ruchomego w obrębie obiektu archeologicznego, na metryczce podany zostanie nr obiektu, nr warstwy, określona zostanie głębokość oraz podana odpowiednia część obiektu, w której zabytek zlokalizowano. W sytuacji natrafienia na pozostałości architektury murowanej lub konstrukcji drewnianych, po wcześniejszym zadokumentowaniu, wystosowane zostanie pismo do WUOZ w Krakowie w celu określenia dalszego postępowania z w.w. zabytkiem. Zabytki ruchome zostaną poddane wstępnej konserwacji, tj. zostaną oczyszczone, podpisane oraz zainwentaryzowane.

Po opracowaniu materiał zabytkowy oddany zostanie do odpowiedniej jednostki muzealnej, której zgoda na przyjęcie dołączona została do wniosku na prowadzenie badań archeologicznych.

Wymagana dokumentacja z przeprowadzonych badań archeologicznych sporządzona zostanie zgodnie z obowiązującymi wymogami i przepisami.

Dokumentacja – opracowanie wyników badań zawierać będą:

- kartę zabytku archeologicznego – stanowiska –
- plan w skali 1:10 000 z oznaczeniem terenu badań archeologicznych
- analiza historyczna terenu
- plan sytuacyjno – wysokościowy dla stanowiska badawczego, z lokalizacją wszystkich wykopów i odcinków,
- plan zbiorczy wszystkich obiektów w podziale chronologicznym (skala 1:100)
- karty obiektów zawierające informacje o opisie sposobu ich eksploracji, relacje stratygraficzne, wstępne datowanie, określenie funkcji.
- analiza chronologiczna odkryć wraz z określeniem faz chronologicznych
- bibliografię
- rysunki (wykonane na papierze milimetrowym w odpowiedniej skali 1:20, 1:50) dołączone do dokumentacji zaopatrzone będą odpowiednią metryczką, zawierającą: nazwę miejscowości, numer stanowiska, numer wykopu, numer obiektu, dane dotyczące autora
- dołączone fotografie zawierać będą informację identyfikującą: nazwę stanowiska, numer wykopu, numer obiektu, rok badań, wskaźnik północy, miarkę.

Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie, informowany będzie na bieżąco o odkryciach i przebiegu prac archeologicznych. Wszelkie zmiany w zakresie zwiększenia powierzchni badań, zmiany metod badawczych, itp., będą konsultowane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Krakowie. W przypadku konieczności wykonania badań archeologicznych wybrana zostanie odpowiednia metoda eksploracji, uzależniona od charakteru badanego stanowiska, tak aby możliwe było przygotowanie dokumentacji, na podstawie której możliwe będzie odtworzenie historii użytkowania terenu oraz przebieg procesów depozycyjnych i podepozycyjnych na stanowisku.

Obszar uporządkowany zostanie zgodnie z projektem, zgodnie z oświadczeniem, dołączonym do wniosku. Za zabezpieczenie terenu badań, zgodnie z zasadami BHP, odpowiada Inwestor, zgodnie z projektem.

Dokumentacja z opracowaniem wyników z badań przekazana zostanie do WUOZ w Krakowie w terminie ustawowym.

FIRMA ARCHEOLOGICZNA
"BARD" *Rosana Marczyk-Chojnacka*
33-200 Nowy Sącz, ul. Nawojowska 316
NIP 734-245-39-64, REGON 120358168
TEL. 008 08 30 30

.....
Podpisano

